

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. VI. Tentatione iustos magis probari & purificari, & virtute[m] aliores radices agere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

quod vnica tentatione se turbet, & incipit se irritare, & consilium & maturam considerationem fugiat, & tenebris circumfundatur tunc incipit animum moderari & se humiliare, & humiliter de se sentire. ait S. Gregorius. Si nobis non essent tērationes, statim crederemus nos aliquid esse, & cogitarem nos valde fortes esse, aduenientibus vero tentationibus aduertens homo se ruinam proximum & nihil fere a casu abesse tunc fragilitatem suam agnoscit, & se humiliat. Ideoq; de se ait Apostolus Paulus: *Et ne magnitudo reuelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis mee, Angelus satana, qui me colaphizat.* Quod ad tertium vsque cœlū raptus essem, & multas & magnas reuelationes habuissem, ideoque in superbiam non extollerer, permisit me Dominus tētari, vt nossem, quid ex me essem, & possem, & sic me humiliarem.

Hinc aliud bonum & magna utilitas sequitur, quod vt quis suam agnoscit fragilitatem, nouit & necessitatem auxilii & fauoris diuini, quamque illi necesse sit ad eum oratione accurere, & ei vt remedio suo semper adherere, secundū illud Prophetæ: *Aha si anima mea post te.* Et, *Mihi autem Deo adherere bonum est.* Sicut enim dum mater vult infantem suum ad se venire, id agit vt alii ipsi timorem incuriant vt necessitate coactus ad suum gremium accurat. Eodem & modo consentit Deus vt diabolus non terreat, & tentationibus horrore afficiat, vt ad ipsius gremium & patrocinium cōfugiamus. Dicit Gerson: *Vt pronocet sicut aquila pullos ad volandum, vt mater filium ad horam relinquit, quo infantius ille clamat, accuratius quærat, arctius stringat & illa vicissim blandiatur suauis.* Dicit Sanctus Bernardus, quod Deus subinde animam deserat, vt tanto maiori cum desiderio & feruore eius opem flagitet, & fortius teneat & stringat vt egit cum discipulis euntibus in Emaus, fingens se longius ire velle, vt illum detinerent & molesti essent. *Mane nobiscum Domine, quoniam aduersperascit, & inclinata est iam dies.* Hanc & ob causam plus facit

auxilium & protectionem Dei, dum aduertit quā illis egeat. Dicit Sanctus Gregorius vtile nobis esse vt subinde manum suam Deus subtrahat, ne si semper ea gaudentes custodia, eandem non tantū faciamus, nec tam necessariam ducamus. Dū vero paulisper Deus nos & deserit, & iam casum minitari videmur aduertimus illum statim nobis manum porrigere & retinere: *Nisi quia Dominus adiuuit me, paulo minus habitasset in inferno anima mea: tunc plurius eius auxilium facimus, & gratiores sumus, & plenius bonitatem & misericordiam eius expendimus. In quacunque die inuocauero te, ecce cognoui, quoniam Deus meus es tu.* Ad Deū quis in tentatione clamat, & auxilium aduertit, & suæ Maiestatis fidelitatem experitur, eo quod necessitatis tempore adsit, & eum patrem agnoscit, & in maiorem eius amorem rapitur. Et in laudes eius erumpit, vt filii israel, dum Ægyptii eos persequebantur, videntes se iam mare rubrum transisse Ægyptios vero in mari submersos.

Hinc & aliud resultat bonum, quod quis sibi nihil boni, sed totū Deo adscribat & in illum gloriam omnem transfundat. Quod aliud tentationum bonum & magnum commodum est, & certum contra easdem remedium, ad maiora a Deo beneficia & gratias consequendas.

CAPVT VI.

Tentatione iustos magis probari & purificari, & virtutem altiores radices agere.

DICUNT & Sancti, Deum velle, vt tentemur, vt cuiusque virtus probetur. Sicut ventis & tempestatibus aduertere est, si arbor aliqua altas egerit radices, vt que fortitudo & militis boni strenuitas non pacis sed belli tempore apparet in pugnis & velitationibus: sic & serui Dei virtus & fortitudo non se prōdit, dum deuotio & quies est, sed quando tribu-

tribulationes & tentationes. Sanctus Ambrosius in verba illa: *Paratus sum & non sum turbatus, ut custodiam mandata tua*. Dicit, ut optimus censetur nauclerus ille & maiore laude dignus, qui se, & nouit nauem dirigere, dum venti, & tempestates insurgunt, dumque nauis videtur ad fundum maris descendere, vel ad cœlum vsque vndis leuari, quam ille qui tranquillitatis tempore illam regit; sic & maiorem meretur laudem, qui se regere nouit tentationum tempore, ut nec se prosperis extollat & superbiat, nec aduersis & tribulationibus desperet vel animum despondeat, sed cum Propheta dicere queat: *Paratus sum & non sum turbatus*.

Nauclerum tempestas probat, tentatio virum.

Iudic. 3. 14.

Hunc enim in finem Deus tentationes immittit; ut cum filiis Israel, dum reliquit inter eos inimicos illos & repugnantes populos. *Ut in ipsis experiretur Israel, utrum audirent mandata Domini, quae praecepit patribus eorum per manum Moysi, annon, & probaret eorum constantiam & perseverantiam in suo amore & seruitio*. Et Sanctus Apostolus Paulus inquit. *Oportet & habere esse, ut & qui probati sunt, manifestentur in vobis*. 1. Corinth. c. 11. vers. 19. *Quoniam Deus tentauit eos, & inuenit illos dignos se*, Sap. c. 3. vers. 5. Ictus sunt tentationes, quibus Deus puritatem metalli explorat, & lapis Lydius, quo amicos suos experitur, ex iis enim statim apparet, quid in illis sit.

Probat amico gaudet Deus.

Hieronymus Gal. 3.

Sicut enim homines gaudent se amicos probatos habere, sic & Deus, ideoque eos probat. *Vasa figuli probat fornax, & homines iustos tentatio tribulationis*. Eccl. ca. 27. vers. 6. Et Sapiens: *Et sicut igne probatur argentum, & aurum camino, ita corda probat Dominus*. Dicit Sanctus Hieronymus, dum massa in igne ardet, non videre est, num sit aurum, vel argentum, vel aliud metallum, omnia enim tunc eiusdem sunt coloris, omnia ignis videntur: sic & consolationis tempore dum feruor

viget & deuotio, non dignoscitur quis aliquid sit; torum ignis esse videtur. Sed si massam ab igne remoueris, & calorem exuat, videbis quid sit. Transeat feruor ille & consolatio, ingruat tribulatio & tentatio, & tunc clare videre erit, quis quisque sit. Si quis pacis tempore virtutem se detur, nescitur an sit illa virtus, vel naturalis quaedam propensio, vel singularis delectatio, quam hoc in exercitio habet, vel quod aliud non habeat, quo oblectetur. Ille vero, qui tentatione impugnavit perseverat, ille docet se hoc ex virtute & amore, quem erga Deum habet, facere.

Conducit praeterea tentatio, ut ea quis perfectius purgetur. *igne nos examinasti, sicut examinatur argentum*. Ut enim sicut faber argentum & aurum igne purificat & omnem scoriam eximit, eodem modo & Deus vult electos suos tentatione purificari, ut tanto eius diuinae Maiestati acceptiores sint: *Vram eos ut vritur argentum & probabo eos sicut probatur aurum*: dicit Deus per Zachariam: & per Elaiam: *Et excoquoam ad purum scoriam tuam, & auferam omne stannum tuum*. Hoc facit tentatio in iustis, nam consumit & destruit vitiorum rubiginem, & mundanorum, & ipsius amorem, & reddit eos puriores. Verum quidem esse ait S. Augustinus, quod non omnes hunc fructum ex tentatione referant, sed solum boni aliqua sunt qui igni admota statim emoliuntur, aliaque igne indurantur, ut lutum, sic & boni tentationis igne & tribulatione teneri & molles fiunt, & se cognoscunt & humiliantur; impii vero duriores & pertinaciores redduntur. Idque manifestum in duobus cum Christo crucifixis latronibus, quorum alter se conuertit, alter blasphemauit: Ideoque ait S. August. *Tentatio ignis est, in quo aurum titillat, palea consumitur, iustus perficitur, peccator misere perit*. *Tempestas est, ex qua hic mergit, ille suffocatur*. Filii Israel viam per aquas repperunt, ex eademque illis pro muro à dextris & sinistris fuerunt. *Aegyptii eisdem submersi & suffocati fuerunt*.

S. Cy.

S. Cyprianus hanc adfert rationem, vt
 animum in tribulationibus & persecutio-
 nibus addat, & doceat non esse timendum:
 quod S. Scriptura nos doceat, potius his
 seruos Dei crescere & multiplicari. Vt de
 filijs Israel dicitur, qui quo plus ab Ægy-
 ptijs vexabantur & opprimbantur, tanto
 plus crescebant & multiplicabantur. Et
 de arca Noe dicitur: *Et multiplicatae sunt*
aque, & eleuauerunt arcam in sublimem, &
super Armeniae montes: eodem modo &
tribulationum & tentationum aquae ele-
uant, & multum perficiunt animam. Siq;
in tentatione non purior euadas, est, quod
non aurum sed palea sis, & ideo niger &
turpis sis. Dicit Gerson, quod mare tem-
pestatibus immunditias eiecit, quas col-
legerat, & sic purū & mundū: sic & spiri-
tuale animae nostrae mare tribulationibus
& tentationibus mundū fit, & ab immun-
ditijs & imperfectionibus, quas diuturna
pax & tranquillitas collegerat, purgatur,
& hunc in finem inmittit illas Deus.

Præterea, vt bonus vinitor vitem pu-
 tat, vt maiorem fructum ferat: eodem
 modo (vt aiunt Sancti) Dominus & Deus
 noster, qui se in Euangelio vinitori assi-
 milat, vites suas putat, qui sunt electi
 eius, vt vberiore fructum producant:
Omnem palmitem, qui fert fructum, pur-
gavit eum, vt fructum plus adferat. Insu-
per, hoc quoque ipso supradicta confirman-
tur, facit tentatio, vt virtus contraria al-
tiores in anima agat radices. Dicit Ab-
bas sanctus Nilus: Plantas enutriunt ven-
ti, & tentatio confirmat anime fortitudi-
nem. Vt ventus, gelu, & tempestates faci-
unt, quod contrariae virtutes altiores in
anima radices agant. Ideoque sic San-
cti exponunt hoc sancti Pauli dictum:
Virtus in infirmitate perficitur, id est, stabili-
bitur, fundatur, stabilis declaratur. Dum
aliquam veram rhesin, quam tu defendis,
alio impugnat, quoque ille plures
rationes & argumenta ad illam impu-
gnandam adfert, tanto tu plures ad eam
defendendam adducas, & ideo quod re-
Rodriguez exercit. pars 2.

spondeas & soluas argumenta contra-
 ria, magis magisque confirmaris. Sic
 & Dei seruus, quanto plures Diabolus
 ad virtutem oppugnandam tentationes
 adfert, plures rationes quaerit, & media,
 vt se conseruet, & tentationi resistat,
 tuncque nouum propositum facit, & il-
 lius virtutis actibus se exercet, quibus il-
 la confirmatur, stabilitur & crescit. Hinc-
 que bene dicunt, tentationem idem in
 anima facere, quod ictus in incude, qui
 illam duriores, solidiores & fortiores
 reddunt.

Insuper dicit sanctus Bonauentura, *Bonau. pro-*
 qui via ordinaria vadit, solet Deus Do- *cest. 4. relig.*
 minus noster non consueto modo con- *c. 19.*
 solari & compensare eos, qui aliquo vicio
 valde fuerunt tentati, & se in tentatione
 fideles monstrarunt, dans illis abundan-
 ter & excellenter virtutem contrariam.
 Vt refert sanctus Gregorius de sancto Be- *Gregorius.*
 nedicto, qui quod viriliter cuidam car-
 nis tentationi resisterat, & se in rubos
 & spinas deiecerat, tantam illi Deus ca-
 stitatem largitus est, vt postea nullas am-
 plius senserint inhonestas tentationes.
 Idem & de sancto Thoma Aquinate le- *S. Thomas.*
 gitur, dum ignis titionem mulierem, quæ
 eum ad concubitum sollicitabat, fuga-
 ret. Ideo Deus duos illi misit Angelos,
 qui ei lumbos cinxerunt & strinxerunt,
 in signum, quod illi perpetuam concede-
 ret castitatem.

Eodem modo, dicit sanctus Bonauen-
 tura, soleat Deum illis, qui fide & blas-
 phemia tentantur, magnam claritatem
 & illuminationem dare, & ardentem Dei
 amorem. Idem iudicium est de cæteris
 tentationibus, ad quod docendum alle-
 gat illud Esaia: *Et erunt capientes eos, qui* *Esa. 14. 2.*
se ceperant, & subiciant exatores suos.
 Quod sane multum facit ad se in tenta-
 tionibus consolandum. Consolare ergo, *Ergo confor-*
 Frater, & magno fortique animo esto ad *tare.*
 bellandum, hac enim ratione Deus in te
 firmare vult virtutem contrariam, & an-
 geli, am castitatem dare. Inuadebat Sam- *Iudis. 14. 6.*
 lonem leo, quem ille arripuens occidit, & *& 1.*
 & post in ore eius inuenit mel: eadem ra-
 tione

Tentationes hominem reddere diligentem & feruidum.

tione quamuis initio leo videtur; ne illam timeat, sed inuade, & supera, & postea in eadem valde magnam inuenies dulcedinem.

Hinc intelligere erit, si quis contra se à tentatione abripi sinit, & ei consentit, vitium se extensurum proprijs suis actibus, simulque ipsam tentationem, & validior postea erit, vitium enim maiores agit radices, & maius dominium obtinet.

Augus. l. 8. c. 5.

Thren. 1. 3.

Ecl. 3. 29.

Quod & sanctus Augustinus aduertit: *Peccatum peccauit Ierusalem, propterea instabilis facta est*, dicit Propheta Ieremias. Quod & Sapiens ait: *Es peccator adijciet ad peccatum*. Quod grauissimum est consilium his, qui à tentationibus impugnantur: Dæmon enim solet aliquos decipere, & cæcos reddere, illis persuadens tentationem cessaturam, si illi acquiescant & morem gerant. Qui magnus profecto error est, si enim illi satisfacis, plus cresces & firmabitur vitium, passio & appetitus, & maiores post vires sumet, & magis tibi dominabitur, & te facilius, quam ante, superabit.

Rectissime dicitur, eandem hydrophis similem esse, quo enim plus bibit hydropticus, tanto plus sitit, & quo auarus habet plus, maior fit & cupiditas. *Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit*. Idem & hic vsu venit. Esto ergo certus, quod, dum te à tentatione abripi sinis, & illi acquiescis, tantum illa crescit, quantum tibi de viribus & fortitudine decedit, ei que fit magis subiectus, & post tanto facilius laboris. Dum vero illi resistis, & tibi ipsi vim infers, nec illi morem geris, crescit tanto plus in te virtus & fortitudo. Ideoque medium ad victoriam de tentationibus & malis inclinationibus obtinendam, & ad tranquille viuendum, est illis non obtemperare, & curare, ne vnaquam nos deiciant, hac enim ratione paulatim diuino auxilio perit tentationis & passionis vehementia, donec nullam nobis moueat molestiam ac vexationem.

Quod nobis animum addere debet, vt strenue tentationibus resistamus.

ALIVD & magnum bonum & commodum secum ferunt tentationes, quod hominem diligentem & sollicitum reddunt, & ei animum & spiritum addunt, quasi cui semper pugnandum est. Diuturna enim pace homines lentos & negligentes facit: bellum vero & armorum exercitium homines fortes, robustos & strenuos reddit. Ideoque Cato in Senatu Romano aiebat: *Carthaginem non delendam, ne Romani otio & torpore languescant*. Iterum vè (dixit) *Roma, si Carthago non steterit*. Idem responderunt & Lacedæmonij, dum eorum Rex ciuitatem quandam delere volebat, que multum illis molestia & negotij facebat. Sentiebant enim Senatores, nullo modo admittendum, vt eos, qua vires & virtus iuuentutis Lacænae acuebatur, augebatur, que frangeretur. Cotem ad auendos animos nominant ciuitatem illam, que sæpius illos ad arma excitabat. Sic enim iuuentus se in armis exercebat, & valida pectora & robur cuiusque se prodebat, & magno sibi ducebant fore damno, si bella & expeditiones non haberent. Si ergo homines non habeant tentationes, fiunt torpidi & negligentes; sin habeant diligentes & feruidi.

Aliquis otiosus est, & manus in sinu gerit, nullusque illud disciplinam & cili-
cium sumere cogit: in oratione vagatur: in obedientia tardus est, quærit oblectationes: & ecce vehemens aliqua illum inuadit tentatio, in qua diuina opis eget, ergo arma capeffit & animum, roburque & feruorem mortificationis & orationis stabello fuscitat. Ideoque vulgo dicitur: si vis scire orare, mare ascende. Necessitas & periculum docent orare, & ad Deum vere accurrere. Hinc ait S. Chrysostomus, Deum ob manus nostrum bonum & commodum permittere tenta-